

Toelichting en instructie Geeltjesmeting

Cliënten ondersteunen het leven te leiden dat zij zinvol vinden, daar streven we naar in de zorg. Vrijheidsbeperking past daar niet bij. Toch nemen we maatregelen die cliënten in hun vrijheid beperken. Deze Geeltjesmeting is een goed hulpmiddel om je als team bewust te worden hoe vaak je dit doet en waarom. Stap 1 en 4 helpen bij het in kaart brengen van de maatregelen die jullie nemen. De teambesprekingen (stap 2 en 3) helpen bij de afweging tussen vrijheid en veiligheid van je cliënten. Beide zijn nodig om vrijheidsbeperkende maatregelen verantwoord af te bouwen. De bijbehorende poster is te vinden op www.zorgvoorvrijheid.nl.

Stap 1: Een week lang meten met geeltjes

Meet een week lang het gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen. Doe dit als volgt:

- Schaf gele en roze Post-its ('de geeltjes') aan.
- Spreek met elkaar af welke maatregelen je gaat meten.
- Hang de weekposter op een plaats op de afdeling/unit/woning waar jullie als team hem regelmatig tegenkomen.
- Plak een **geel geeltje** elke keer dat je een afgesproken maatregel toepast. Afgesproken maatregel: een maatregel die is opgenomen in het ondersteunings- of zorg/leefplan met instemming van de cliënt (of vertegenwoordiger van de cliënt)
- Plak een **roze 'geeltje'** voor elke keer dat je een niet-afgesproken maatregel toepast. Niet-afgesproken maatregel: een maatregel die niet in het ondersteunings- of zorg/leefplan staat.
- Schrijf op het gele of roze geeltje: de naam van de cliënt, het tijdstip, de maatregel en de reden voor de maatregel en je eigen naam.
- Plak een **zwarte sticker** op het geeltje zodra je merkt dat de cliënt het niet eens is met de maatregel.

Stap 2: Teambespreking: wat hebben we gemeten?

Haal aan het eind van de week alle geeltjes van de weekposter. Tel het aantal afgesproken maatregelen, niet-afgesproken maatregelen en maatregelen waartegen de cliënt zich verzet. Maak een lijst van de redenen voor de maatregelen.

Besprek de resultaten in het team. De teambespreking helpt inzicht te krijgen in:

- Welke maatregel passen we het vaakst toe?
- Wat is de reden hiervoor? Is er sprake van gevaar of risico?
- Welke maatregel kunnen we eenvoudig afbouwen?
- Waar zien we tegen op?

Stap 3: Aan de slag met afbouwen per cliënt

Nu weet je als team hoe jullie omgaan met vrijheidsbeperkende maatregelen met *alle cliënten*. De volgende stap is verantwoord afbouwen *per cliënt*. Spreek met elkaar af met welke cliënt(en) jullie beginnen. Let op: kijk eerst kritisch naar maatregelen waartegen de cliënt zich verzet en niet-afgesproken maatregelen.

De eerste stap is kijken naar de reden van vrijheidsbeperking. Vraag je af: als de kwaliteit van leven van de cliënt centraal staat, is de maatregel dan passend? De tweede stap is in het multidisciplinair overleg zoeken naar alternatieven voor vrijheidsbeperkende maatregelen.

Stap 4: Opnieuw meten

Spreek met elkaar af om na drie maanden deze Geeltjesmeting op dezelfde manier uit te voeren. Je ziet dan wat er bereikt is. Geweldig, vier het succes! Bespreek daarna wat er nog te doen valt:

- Welke maatregel passen we nog steeds toe?
- Wat is de reden hiervoor?
- Wat hebben we nodig van management of (para)medici om ook deze maatregel af te bouwen?

Blijf meten tot alle maatregelen in het MDO besproken zijn en zoveel mogelijk afgebouwd. Blijf jaarlijks meten om te kijken of het nog steeds goed gaat.